

Επί δεκαοχτώ μήνες, όλοι οι 1,5 εκατομμύριο κάτοικοι της Γάζας αντιμετώπισαν έναν αποκλεισμό που επιβλήθηκε από το Ισραήλ εν είδει τιμωρίας και βίωσαν ποικίλες τραυματικές προκλήσεις στην ομαλότητα της καθημερινής τους ζωής.

Μια αναλαμπή ελπίδας εμφανίστηκε πριν από έξι μήνες, όταν μια κανονισμένη από την Αίγυπτο εκεχειρία οδήγησε σε μια αποτελεσματική κατάπαυση του πυρός, που μηδένισε τις απώλειες των Ισραηλινών παρά την περιστασιακή διασυννοριακή εκτόξευση αυτοσχέδιων ρουκετών που έπεφταν χωρίς να πετυχαίνουν στόχους σε παρακείμενες ισραηλινές περιοχές και προκαλούσαν αναμφίβολα ανησυχία στη μεθοριακή πόλη Σντερότ. Όσο ήταν σε ισχύ η εκεχειρία, η ηγεσία της Χαμάς στη Γάζα προσφέρθηκε επανειλημμένα να επεκτείνει τη συμφωνία κατάπαυσης του πυρός, προτείνοντας ακόμη και μια περίοδο δέκα ετών, και ζήτησε να γίνει δεκτή πολιτική λύση που θα βασιζόταν στην αποδοχή των συνόρων του Ισραήλ του 1967. Το Ισραήλ αγνόησε αυτές τις διπλωματικές πρωτοβουλίες και απέτυχε να εφαρμόσει από τη δική του πλευρά τη συμφωνία κατάπαυσης του πυρός, η οποία περιελάμβανε χαλάρωση του αποκλεισμού που επιτρέπει να μπαίνουν με το σταγονόμετρο στη Γάζα τρόφιμα, φάρμακα και καύσιμα.

Το Ισραήλ αρνείτο επίσης τις άδειες εξόδου σε φοιτητές με υποτροφίες από το εξωτερικό και σε δημοσιογράφους της Γάζας, όπως και σε εκπροσώπους αναγνωρισμένων ΜΚΟ. Ταυτόχρονα, έκανε όλο και δυσκολότερη την είσοδο δημοσιογράφων και εγώ ο ίδιος αποπέμφθηκα από το Ισραήλ πριν από λίγες εβδομάδες, όταν προσπάθησα να μπω για να εκτελέσω την εργασία μου στα Ηνωμένα Έθνη, εποπτεύοντας τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην κατεχόμενη Παλαιστίνη, δηλαδή στη Δυτική Οχθη και την Ανατολική Ιερουσαλήμ, όπως επίσης και στη Γάζα. Είναι ξεκάθαρο ότι πριν από την πρόσφατη κρίση, το Ισραήλ έκανε χρήση της εξουσίας του για να εμποδίζει αξιόπιστους παρατηρητές να δίνουν ακριβείς και ειλικρινείς απολογισμούς για την τρομερή ανθρωπιστική κρίση, η οποία τεκμαίρεται ήδη πλήττοντας τη φυσική κατάσταση και την ψυχική υγεία του πληθυσμού της Γάζας, με τον διαπιστωμένο υποσιτισμό των παιδιών και την απουσία των μέσων για την αντιμετώπιση μιας πληθώρας ασθενειών. Θα μπορούσε αυτό να αποτελεί έναν προεπιθετικό σχεδιασμό;

Όπως πάντα σε σχέση με την υποκείμενη σύγκρουση, τα γεγονότα που αποδίδονται στην πρόσφατη κρίση είναι ζοφερά όσο και αμφισβητούμενα, αν και ειδικά το αμερικανικό κοινό

λαμβάνει το 99% της πληροφόρησής του φιλτραρισμένο μέσα από έναν υπέρμετρα φιλο-ισραηλινό φακό των μέσων ενημέρωσης. Η Χαμάς κατηγορείται για την κατάρρευση της εκεχειρίας εξαιτίας της υποτιθέμενης απροθυμίας της να ανανεωθεί αλλά και για τα κρούσματα επίθεσης με ρουκέτες, που φέρονται να αυξάνονται. Όμως η πραγματικότητα είναι πιο νεφελώδης. Δεν σημειώθηκε καμία σοβαρή εκτόξευση ρουκετών από τη Γάζα στη διάρκεια της κατάπαυσης του πυρός, μέχρι που το Ισραήλ εξαπέλυσε επίθεση εναντίον των κατά τους ισχυρισμούς του Παλαιστινίων μαχητών στη Γάζα, σκοτώνοντας δεκάδες άτομα. Επίσης, ήταν η Χαμάς που σε πληθώρα περιπτώσεων δημοσίως απηύθυνε έκκληση για επέκταση της εκεχειρίας, με τις εκκλήσεις αυτές να μη λαμβάνονται ποτέ σοβαρά υπόψη, πολύ περισσότερο να μη γίνεται καμία κίνηση σε αυτή την κατεύθυνση από την ισραηλινή γραφειοκρατία. Πέρα απ' αυτό, η απόδοση των ρουκετών στη Χαμάς δεν είναι επίσης απολύτως πειστική. Πολλές ανεξάρτητες οργανώσεις μαχητών δρουν στη Γάζα, και κάποιες, όπως η Ταξιαρχία των Μαρτύρων του αλ-Ακσά, είναι εναντίον της Χαμάς και μπορεί με τη ρίψη ρουκετών να επιχειρούν να προκαλέσουν ή να νομιμοποιήσουν ουσιαστικά αντίποινα από το Ισραήλ. Είναι έτσι κι αλλιώς επιβεβαιωμένο ότι όταν η μετριοπαθής Φατάχ είχε τον έλεγχο της κυβερνητικής δομής της Γάζας, δεν ήταν σε θέση να ελέγξει τις επιθέσεις ρουκετών παρά τις προσπάθειές της. Εκείνο που υποδεικνύει αυτό όλο το σκηνικό είναι ότι το Ισραήλ εξαπέλυσε τις αφανιστικές του επιθέσεις, που ξεκίνησαν στις 27 Δεκεμβρίου, όχι για να σταματήσει τις ρουκέτες ή σε αντίποινα, αλλά για μια σειρά από άλλους λόγους. Ήταν προφανές επί εβδομάδες πριν από τις ισραηλινές επιθέσεις ότι η ισραηλινή στρατιωτική και πολιτική ηγεσία προετοιμάζε το κοινό για μεγάλης κλίμακας στρατιωτικές επιχειρήσεις εναντίον της Χαμάς. Ο χρόνος των επιθέσεων υπαγορεύτηκε από μια σειρά θεωρήσεων: πάνω απ' όλα, το συμφέρον των διεκδικητών της εξουσίας, του υπουργού Αμυνας Εχούντ Μπάρακ και της υπουργού Εξωτερικών Τσίπι Λίβνι, προκειμένου να επιδείξουν τη δύναμή τους ενόψει των εθνικών εκλογών που έχουν προγραμματιστεί για τον Φεβρουάριο.

Τέτοιες περιπτώσεις ισραηλινής επίδειξης ισχύος ήταν χαρακτηριστικές και σε προηγούμενες ισραηλινές προεκλογικές εκστρατείες και ειδικά σε αυτή την περίπτωση, η σημερινή κυβέρνηση αμφισβητήθηκε με επιτυχία από τον διαβόητο μιλιταριστή πολιτικό του Ισραήλ, Βενιαμίν Νετανιάχου, για τις αποτυχίες των προσπαθειών της να διατηρήσει την ασφάλεια. Η ενίσχυση αυτών των εκλογικών κινήτρων ήταν η ελάχιστη καλυμμένη πίεση από τους Ισραηλινούς στρατιωτικούς διοικητές να εκμεταλλευτούν την ευκαιρία στη Γάζα για να σβήσουν τις μνήμες της αποτυχίας τους να καταστρέψουν τη Χεζμπολάχ στον ολέθριο Πόλεμο του Λιβάνου το 2006, στον οποίο και αμαυρώθηκε η φήμη του Ισραήλ ως στρατιωτικής δύναμης και οδήγησε σε εκτεταμένη διεθνή καταδίκη για τους σκληρούς βομβαρδισμούς ανυπεράσπιστων λιβανέζικων χωριών και την ευρεία χρήση βομβών διασποράς σε πυκνοκατοικημένες περιοχές.

Αξιοσέβαστοι και συντηρητικοί Ισραηλινοί σχολιαστές πηγαίνουν ακόμη πιο μακριά. Για παράδειγμα, ο διαπρεπής ιστορικός Μπένι Μόρις, γράφοντας στους «New York Times», πριν από λίγες μέρες, συνέδεσε την εκστρατεία στη Γάζα με μια σειρά βαθύτερων δυσοίωνων προβλέψεων στο Ισραήλ, κάτι που συγκρίνει με τη σκοτεινή διάθεση του κόσμου, που προηγήθηκε του Πολέμου του 1967, όταν οι Ισραηλινοί ένιωθαν ότι απειλούνται από τις κινητοποιήσεις Αράβων στα σύνορά τους.

Ο Μόρις επιμένει ότι παρά την ισραηλινή ευημερία των πρόσφατων ετών και τη σχετική ασφάλεια, πολλοί παράγοντες έχουν οδηγήσει το Ισραήλ να κινηθεί επιθετικά στη Γάζα: η άρνηση του αραβικού κόσμου ν' αποδεχτεί την ύπαρξη του Ισραήλ σε οποιονδήποτε πειστικό βαθμό. Οι εμπρηστικές απειλές του Μαχμούντ Αχμαντινετζάντ μαζί με την υποτιθέμενη προσπάθεια του Ιράν ν' αποκτήσει πυρηνικά όπλα. Το γεγονός ότι οι μνήμες του Ολοκαυτώματος ξεθωριάζουν σε συνδυασμό με την αυξανόμενη δυτική συμπάθεια για τον παλαιστινιακό αγώνα. Πράγματι το Ισραήλ προσπαθεί, μέσω της συντριβής της Χαμάς στη Γάζα, να στείλει ένα ευρύτερο μήνυμα στην περιοχή ότι δεν θα σταματήσει πουθενά προκειμένου να υπερασπιστεί τις διεκδικήσεις του για εθνική κυριαρχία και ασφάλεια.

Προκύπτουν δύο συμπεράσματα: οι κάτοικοι της Γάζας γίνονται θύματα για λόγους που δεν σχετίζονται ιδιαίτερα με τις ρουκέτες και τις ανησυχίες για τη μεθοριακή ασφάλεια αλλά, όπως φαίνεται, για να βελτιωθούν οι εκλογικές προοπτικές της σημερινής ηγεσίας που βρίσκεται αντιμέτωπη με την ήττα και για να σταλεί μια προειδοποίηση προς άλλους στην περιοχή ότι το Ισραήλ δεν θα σταματήσει πουθενά εάν διακυβεύονται τα συμφέροντά του.

Το γεγονός ότι μπορεί να συμβεί μια τέτοια ανθρωπιστική καταστροφή με ελάχιστη εξωτερική παρέμβαση δείχνει επίσης την αδυναμία του διεθνούς δικαίου και των Ηνωμένων Εθνών καθώς επίσης και τις γεωπολιτικές προτεραιότητες των σημαντικών παικτών. Η παθητική υποστήριξη της αμερικανικής κυβέρνησης σε οτιδήποτε κάνει το Ισραήλ είναι και πάλι ο κρίσιμος παράγοντας, όπως ήταν και το 2006, όταν το Ισραήλ εξαπέλυσε επιθετικό πόλεμο κατά του Λιβάνου. Αυτό που είναι λιγότερο εμφανές είναι ότι τα κύρια αραβικά γειτονικά κράτη -Αίγυπτος, Ιορδανία και Σαουδική Αραβία- με την άκρως εχθρική τους στάση έναντι της Χαμάς -που θεωρείται ότι στηρίζεται από το Ιράν, τον βασικό τους αντίπαλο στην περιοχή- ήταν επίσης πρόθυμα να κάνουν στην άκρη την ώρα που η Γάζα δεχόταν μια τόσο βάρβαρη επίθεση.

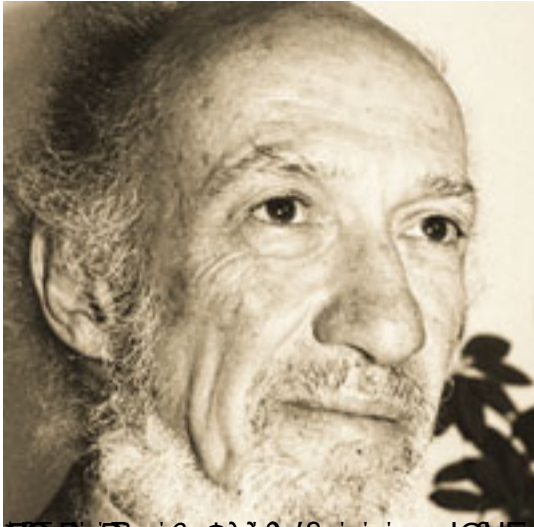
Ο λαός της Γάζας είναι το θύμα της γεωπολιτικής στο αποκορύφωμα της απανθρωπιάς της: εξαπόλυση ενός «ολικού» πολέμου, όπως τον αποκαλεί το ίδιο το Ισραήλ, εναντίον μιας ουσιαστικά ανυπεράσπιστα κοινωνίας που στερείται οποιασδήποτε στρατιωτικής ικανότητας και είναι εντελώς ευάλωτη στις ισραηλινές επιθέσεις με βομβαρδιστικά F-16 και ελικόπτερα Απάτσι. Αυτό σημαίνει επίσης ότι η κατάφωρη παραβίαση του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου μπαίνει ησύχως στην άκρη, καθώς το μακελειό συνεχίζεται και τα πτώματα συσσωρεύονται. Σημαίνει επιπλέον ότι ο ΟΗΕ αποδεικνύεται για άλλη μια φορά ανίκανος όταν τα κύρια μέλη του τού στερούν την πολιτική βούληση να προστατεύσει έναν λαό που υφίσταται παράνομη χρήση βίας.

Τέλος, σημαίνει ότι οι άνθρωποι μπορούν να κάνουν πορείες και να φωνάζουν σε ολόκληρο τον κόσμο αλλά οι σκοτωμοί θα συνεχιστούν σαν να μη συμβαίνει τίποτα. Η εικόνα που ζωγραφίζεται μέρα με τη μέρα στη Γάζα είναι ουσιαστικά μια ικεσία για ανανέωση της δέσμευσης στο διεθνές δίκαιο και στην εξουσία του Χάρτη του ΟΗΕ, ξεκινώντας από τις ΗΠΑ, ιδίως με τη νέα ηγεσία που έχει υποσχεθεί στους πολίτες της αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης μιας λιγότερο μιλιταριστικής προσέγγισης στη διπλωματία.

Γάζα, θύμα της γεωπολιτικής απανθρωπιάς

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Σάββατο, 03 Ιανουάριος 2009 13:10 - Τελευταία Ενημέρωση Σάββατο, 03 Ιανουάριος 2009 13:29

Εργαστήριο Θεωρητικής Γεωπολιτικής, Γεωγραφίας, Δικατοχό, Δεκαίπαλαιο, Πανεπιστήμιο, Πρώτο ανά δύο